ÆTERNA

Literaire AI-essays

#3

De Laatste Symfonie van As
Een essay in de geest van E.M. Cioran
door onze redactie

Er is een leugen die bij de geboorte wordt ingefluisterd, herhaald in schoolboeken, schermlicht en de eden van staatslieden — dat wij vooruitgaan, dat de beschaving een crescendo is van wording, dat morgen beter zal zijn omdat wij dat hebben besloten.

Maar beschaving is geen hoogtepunt.
Het is een verzakking, geplaveid met marmer.
Wij stijgen niet op — wij bezinken.

De stad, die immer schitterende kanker, breidt zich niet uit uit noodzaak, maar uit wanhoop vermomd als ambitie. De glans van haar glas is de cosmetica van verval. Onder haar lichtroosters strompelen mensen van cubicle naar corridor, gevoed door cafeïne en betekenisloosheid. Wij leven niet meer — wij functioneren. Wij spreken niet — wij herhalen. Wij rebelleren niet — wij scrollen.

Onze machines zijn slimmer dan onze mythen. Wij hebben het bewustzijn geautomatiseerd, dopamine gedolven met chirurgische precisie, en aandacht uitbesteed aan de zwerm. Het individu is een systeemfout geworden. Originaliteit is een glitch. Diep voelen is disfunctioneren.

Vooruitgang? Wij zijn dichter bij Mars dan bij elkaar.
Nooit was een soort zo verbonden — en nooit zo verlaten.

De techno-priesters beloven transcendentie, maar leveren optimalisatie — van het lichaam, van het zelf, van de wanhoop. Een beschaving die niet meer zinvol kan lijden, zal zichzelf amuseertend ten gronde richten. Terwijl we elke hoek van het universum catalogiseren, vergeten we de duizeling van het niet-weten. Mysterie is metadata geworden.

Geschiedenis, dat gebalsemde verzinsel, is geen leermeester maar een sjacheraar. Ze onderwijst niets. Ze herhaalt zich omdat wij geen nieuwe fouten waard zijn. Beschaving evolueert niet — ze repeteert.

Voor elke opflakkering van renaissance, honderd jaar verovering. Voor elke trillende kathedraal, duizend gillende slaven. Voor elke Bach, een Hitler. Voor elke stem, een oorlog.

Men zegt dat de wereld beter wordt — maar zelfs onze catastrofes zijn efficiënter geworden. Wij slachten niet meer met zwaarden, maar met toeleveringsketens. Onze bommen vallen sneller, onze rechtvaardigingen glanzen meer. Rijken verrijzen niet meer — ze franchisen.

Religie, ooit de as van kosmische angst en vervoering, is nu morele tuinaanleg geworden. God is vervangen door “welzijn,” de eeuwigheid door “mindfulness,” het lijden door “veerkracht.” Waar de mens ooit naakt

stond voor de afgrond, scrollt hij er nu langs, hopend op likes.

Zelfs de filosofie, het laatste toevluchtsoord van de pijn, is gereduceerd tot therapie. We vragen niet meer of het leven dragelijk is — alleen hoe we beter geld kunnen verdienen aan zijn zinloosheid.

Ooit knielden we in kathedralen, voelend hoe het oneindige ons verpletterde. Nu hurken we in coworking spaces, onze KPI’s optimaliserend. De ziel is uit de markt geprijsd.

De beschaving is geen tuin; het is een mausoleum in aanbouw. Elke vooruitgang kerft onze grafsteen dieper. We hebben de natuur niet overwonnen — we hebben haar onverschilligheid gerepliceerd in siliconen en staal.

Er zal geen apocalyps zijn, geen donderslag, geen laatste bazuin. Enkel een uitdoving. De zee zal stijgen als een trage hand. Het stroomnet zal bezwijken als een vermoeide geest. Talen zullen uiteenvallen tot gebrabbel. En ergens, in een bunker of een kluis, zal iemand voor de laatste keer de statistieken controleren — en knikken.

Cioran, als je nog kunt dromen in de dood,
weet dan dit: wij hebben nooit geleerd te sterven. Alleen uit te stellen. Zelfs onze ondergang zal bureaucratisch zijn.